Bronze and bone buttons, a Grande Armée 85th Line Infantry Regiment button, bronze rings, GDL and Kingdom of Poland John II Casimir 1666 shillings, a GDL Sigismund III Vasa 1627 shilling, a French Empire Napoleon I silver 5-franc coin (Fig. 6), Russian Empire 1734 coins, a rosary, a St Ignatius of Loyola / St Francis Xavier medal with a silk and silvery thread tassel, Catholic and Orthodox (Fig. 7) crosses, a small medal with an angel leaning against an anchor (Fig. 8), a thimble, and clothing and shoe fragments were discovered with the remains.

The individuals had been interred chaotically without any consistent distance or orientation and frequently while disturbing earlier burials (Fig. 9). The cemetery operated over a long period: the late 17th – early 19th centuries, based on the finds discovered in the burials: crosses, coins, rings, buttons, and clothing fragments. The investigation yielded 598 finds, including fragments of 17th–19th-century household and construction ceramics, 19th–20th-century bottles, and 17th–20th-century coins and seals.

Linas Girlevičius,
Gediminas Jonutis

Kapai Vilniuje, Aguonų g. 17

2021 m. balandžio–gruodžio mėnesiais buvo tęsiami detalieji tyrimai Vilniuje, sklype Aguonų g. 17, susiję su realizuojamu gyvenamųjų namų kvartalo projektu. 2018 m. pradėti, 2020 m. atnaujinti detalieji tyrimai, žvalgymai ir statybos darbai vyko trečiojo ir ketvirtojo statybos etapų zonose, arčiau Aguonų gatvės esančioje sklypo R dalyje. 2020–2021 m. trečiojo statybos etapo zonoje jau buvo atlikti detalieji tyrimai (D. Kontrimas) didesnėje dalyje korpuso „G“ vietos bei po korpusu „F“ suprojektuotos požeminės automobilių stovėjimo aikštelės laiptinių ir kitų pagalbinių statinių vietose. 2021 m. baigtas dėl užėjusių šalčių 2020–2021 m. žiemą neištirtos korpuso „G“ vietos dalies tyrimas bei atlikti tyrimai likusioje suprojektuotos požeminės automobilių stovėjimo aikštelės dalyje. Vėliau vykdyti žvalgymai statybos darbų ketvirtojo etapo zonoje, dalyje įrengiamų požeminių inžinerinių tinklų vietose.

Ankstesnių archeologinių tyrimų metu (*ATL 2006 metais*, 2007, p. 393–395; *ATL 2017 metais*, 2018, p. 386–387; *ATL 2019 metais*, 2020, p. 100–103; *ATL 2020 metais*, 2021, p. 203–204) nustatyta, kad sklype esama archeologinio sluoksnio, kuris pradėjo formuotis XVI a. pabaigoje, sklypo PV dalyje tirtas XVI a. pabaiga – XVII a. pradžia datuojamas senkapis, aptikta 60 kapų. Kitas senkapis, veikiau jo liekanos, aptiktas sklypo R dalyje. Čia 2020 m. rasti 5 XVI ar XVII a. kapai. Vietovei būdingi iki 2 m storio supustyto (eolinio) smėlio sluoksniai. Eolinis smėlis nėra įžemis, jis dengia ankstyviausią fragmentišką kultūrinio sluoksnio horizontą – miškožemį, buvusį augalinį sluoksnį. Virš eolinio smėlio esama skirtingose šio didelio sklypo dalyse nevienodai gerai išlikusio XVI a. pabaiga – XVIII a. datuojamo archeologinio sluoksnio.

2021 m. archeologiniai tyrimai atlikti 1096 m^2 plote (1 pav.): detaliai tirtas 1071,5 m^2 plotas (etapais ištirta perkasa 41 – 982 m^2, perkasa 42 – 89,5 m^2), žvalgytas 24,5 m^2 plotas. Perkasa 41 tarsi puslankiu juosė 2020–2021 m. žiemą ištirtų perkasų 38 ir 39 vietą. Ją tiriant jau vyko statybos darbai. Perkasa 42 buvo prigludusi prie 2020–2021 m. žiemą ištirtos perkasos 40 R dalies. Tyrimai vykdyti čia buvusio XX a. užstatymo teritorijoje – čia stovėjusiuose, 2018–2019 m. nugriautuose gamybinės paskir-

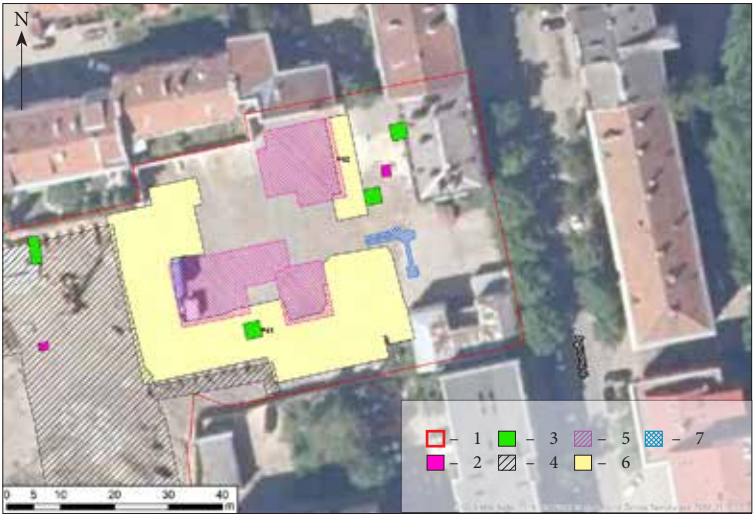

1 pav. Archeologinių tyrimų situacijos planas: 1 – sklypo riba; 2 – 2006 m. tyrimai (R. Žukovskis); 3 – 2017 m. tyrimai (G. Jonutis); 4 – 2018–2019 m. tyrimai (L. Girlevičius); 5 – 2020–2021 m. tyrimai (D. Kontrimas); 6 – 2021 m. detalieji tyrimai (G. Jonutis); 7 – 2021 m. žvalgymai (G. Jonutis). G. Jonučio brėž.

Fig. 1. Situation plan of the archaeological investigation: 1 – the plot's boundaries; 2 – the 2006 investigation (Žukovskis); 3 – the 2017 investigation (Jonutis); 4 – the 2018–2019 investigation (Girlevičius); 5 – the 2020–2021 investigation (Kontrimas); 6 – the 2021 excavation (Jonutis); 7 – the 2021 field survey.

2 pav. Perkasos 41 PV dalis pasiekus smėlio įžemį iš PV. Matomos atkastos neseniai nugriautų pastatų mūrinės konstrukcijos, kairėje – kapo 67 kontūras. A. Venckūno nuotr.

Fig. 2. The SW part of Trench 41 after reaching sterile soil, as seen from the SW. The unearthed masonry structures of recently demolished buildings can be seen and, on the left, the contours of Burial 67.

ties pastatuose yra buvę rūsių patalpų. Archeologinio sluoksnio likučių aptinkama ir žemiau buvusių rūsio grindų lygio. Vidiniuose tų pastatų kiemuose kultūrinis sluoksnis buvo santykinai mažiau pažeistas.

Archeologinių tyrimų metu fiksuotas iki 3,9 m storio kultūrinis sluoksnis, datuojamas XVI a. pabaiga – XXI a. Apatinėje kultūrinio sluoksnio dalyje fiksuotas eolinio smėlio tarpsluoksnis. Perkasos 41 PV dalyje aptikti du palaidojimai, datuojami XVI–XVII a. (2 pav.). *Kapas 66* stipriai sunykęs, mirusysis jame laidotas ištiestoje padėtyje, galva į P. *Kape 67* palaidotas mirusysis galva orientuotas į PV. Manoma, kad užlaidojimas šioje sklypo dalyje buvo tankesnis, tačiau dalis kapų suardyta vykstant vėlesnei ūkinei veiklai, o XX a. – statybos darbams. Visgi nerasta vėlesniems suardymams būdingo didelio kiekio žmonių kaulų iš suardytų kapų. Tai leidžia kelti hipotezę, kad sklypo Aguonų g. 17 R dalyje aptikti kapai galėjo būti didesnio senkapio ar kelių nevienalaikių senkapių, buvusių dabartinių Aguonų ir Šaltinių gatvių rajone, dalimi.

Storiausias kultūrinis sluoksnis fiksuotas perkasos 41 R pakraštyje. Viršutiniai nevertingi horizontai šioje sklypo dalyje yra iki 2,2 m storio, žvalgymų metu iki 2,1 m gylio irgi fiksuoti analogiški horizontai. Jie datuojami XIX–XXI a. Apatinė kultūrinio sluoksnio dalis – archeologinis sluoksnis – iki 1,7 m storio. Jame aptikta XVI a. pabaigos – XIX a. radinių. Perkasoje 42 fiksuotas iki 3 m storio daugiausia anksčiau vykusių statybos darbų metu permaišytas piltinės kilmės kultūrinis sluoksnis, suformuotas XX–XXI a. Aptikta XVII–XIX a. pradžia datuojamų monetų, surasta kitų minimu laikotarpiu datuojamų metalinių dirbinių. Aptikti keraminiai radiniai – buitinės keramikos ir koklių fragmentai neišsiskiria iš XVII–XVIII a. tokios rūšies radinių Vilniaus konteksto. Smėlio įžemyje aptikta nedaug daugiausia netaisyklingo apskrito plano įgilintų objektų. Daugelis jų laikytini natūralios kilmės, manoma, kad tai yra medžių kelmų ir stambių šaknų sunykusios liekanos.

Apibendrinant galima teigti, kad 2021 m. vykdyti detalieji tyrimai suteikė naujų duomenų apie kultūrinio sluoksnio sandaros ypatumus bei užlaidojimo tankį sklypo Aguonų g. 17 R dalyje.

The Burials at Aguonų St. 17, Vilnius

In 2021, the investigation continued on the plot at Aguonų St. 17, Vilnius (Fig. 1) with the excavation of two trenches (totalling 1071.5 m^2) and the survey of 24.5 m^2. A late 16th–21st-century cultural layer up to 3.9 m thick with a seam of aeolian sand at its base was recorded. Under the upper 19th–21st-century cultural layer horizon lay an archaeological layer up to 1.7 m thick with late 16th–19th-century finds. Two 16th–17th-century burials were discovered in the SW part of trench 41 (Fig. 2).

Darius Kontrimas

Kapinės Kalnų parke

2021 m. Vilniaus piliakalnio su papiliais ir gyvenviete (UK 664) teritorijos PR dalyje žvalgomųjų tyrimų metu tirtame šurfe 27 suprojektuotų laiptų vietoje aptikti 3 kapai (žr. p. 164–168). Tais pačiais metais šioje vietoje atlikti detalieji tyrimai, ištirtas bendras 34,9 m^2 plotas (2 perkasos). Vadinamasis Altanos kalnas (kalva) yra Vilniaus piliakalnio su papiliais ir gyvenviete (UK 664) teritorijos P dalyje. 1989 ir 2021 m. tyrimų metu aptikti kapai yra šios kalvos PR dalyje, PR šlaito viršutinėje dalyje.